

Nowoczesne modele współpracy w outsourcingu usług księgowych i doradztwa podatkowego a wartość informacyjna ksiąg rachunkowych

Elżbieta Jędruczyk*

Streszczenie: Celem artykułu jest identyfikacja barier w wykorzystaniu informacji i raportów księgowych w wypadku korzystania z outsourcingu usług księgowych i doradztwa podatkowego oraz wskazanie możliwości do zastosowania rozwiązań informatycznych pozwalających na szersze wykorzystanie tych danych w procesie zarządzania małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Analizie poddano dane ze źródeł wtórnych oraz przeprowadzono próbę identyfikacji wykorzystywanych w praktyce rozwiązań w zakresie współpracy klient – biuro rachunkowe. Analiza problemu prowadzi do wniosku, że główną barierą w wykorzystaniu informacji i raportów z systemów rachunkowości w procesie bieżącego zarządzania przedsiębiorstwami korzystającymi z tzw. zewnętrznego modelu prowadzenia rachunkowości jest utrudniony dostęp do aktualnych informacji i raportów. Problem ten może być znacząco zniwelowany poprzez wykorzystanie dostępnych na rynku rozwiązań informatycznych. Badanie wpisuje się w aktualny obszar badawczy dotyczący społeczeństwa informacyjnego i wpływu rozwiązań informatycznych na funkcjonowanie przedsiębiorstw, charakteryzując się jednak unikalnością podejścia i tematyki.

Słowa kluczowe: rachunkowość; doradztwo podatkowe, outsourcing

Wprowadzenie

Skuteczne zarządzanie przedsiębiorstwem jest uzależnione od wielu czynników, w tym bieżącego dostępu do wiarygodnych informacji o otoczeniu zewnętrznym i sytuacji wewnętrznej podmiotu. Nieocenionym źródłem wiedzy na temat sytuacji majątkowej i finansowej jednostki gospodarczej jest ewidencja księgowa. Użyteczność uzyskiwanych z niej informacji zależy od ich jakości, w tym szczególnie aktualności.

Dostęp do bieżących informacji jest również niezbędny w procesie zarządzania podatkami podmiotu, a skuteczne doradztwo podatkowe jest bez niego w praktyce niemożliwe. W wypadku podmiotów prowadzących księgi rachunkowe we własnym zakresie (w siedzibie) zapewnienie dostępności bieżących informacji i raportów jest mniejszym problemem niż w wypadku korzystania z usług zewnętrznych biur rachunkowych.

Z uwagi na trudności w uzyskaniu bieżących informacji z systemu rachunkowości jednostki rola informacji księgowych w bieżącym zarządzaniu w przedsiębiorstwach korzystających z outsourcingu usług księgowych bywa niejednokrotnie niedoceniana i marginalizowana, podejmowane są natomiast czynności zmierzające do uzyskania niezbędnych informacji

* mgr Elżbieta Jędruczyk, Uniwersytet Szczeciński, e-mail: ejedruczyk@wneiz.pl.

z innych ewidencji. Podkreślić należy, że w rachunkowości zbiegają się wszystkie kanały przepływu informacji, dlatego od sposobu i sprawności jej działania zależy, czy uzyskamy szybko i dobrze przekazaną informację o stanie finansów i bieżących rozliczeń (Bobińska 2012: 4).

Celem artykułu jest identyfikacja barier w wykorzystaniu informacji i raportów księgowych w wypadku korzystania z outsourcingu usług księgowych oraz analiza i wskazanie możliwych do zastosowania rozwiązań informatycznych pozwalających na szersze wykorzystanie tych danych w procesie zarządzania przedsiębiorstwami.

1. Funkcje rachunkowości a specyfika potrzeb informacyjnych w małych przedsiębiorstwach

W literaturze przedmiotu wskazuje się na kilka podstawowych funkcji rachunkowości – między innymi funkcję informacyjną, kontrolną, analityczną i stymulacyjną (Micherda 1997: 5). Zróżnicowane i rosnące potrzeby użytkowników spowodowały wyodrębnienie w ramach rachunkowości, obok modelu rachunkowości finansowej, którego produkt finalny stanowi sprawozdanie finansowe, modelu rachunkowości zarządczej. Dzięki temu możliwe stało się zaspokajanie potrzeb informacyjnych szerokiego grona użytkowników tworzonej informacji oraz prezentowanie jej w różnym ujęciu czasowym i przedmiotowym z uwzględnieniem różnych jednostek pomiaru działalności gospodarczej. (Baran 2011: 15).

Rachunkowość finansowa przeznaczona jest głównie dla odbiorców zewnętrznych: właścicieli, pożyczko- i kredytodawców, a więc podmiotów finansujących działalność firmy, posiadających prawo wglądu w dokumenty opracowywane przez rachunkowość finansową. Rachunkowość zarządcza natomiast jest zorientowana głównie na odbiorców wewnętrznych, służąc menedżerom wszystkich szczebli zarządzania (Nesterak 2001: 525). W praktyce, w przeciwieństwie do rachunkowości finansowej, trudno o wyodrębnienie i „samodzielne funkcjonowanie” systemu rachunkowości zarządczej. Informacje i określone dane do podejmowania decyzji pochodzą bowiem z obszarów rachunkowości finansowej, na przykład z prowadzonych przez jednostkę ksiąg rachunkowych, które na potrzeby zarządzających można odpowiednio zaprojektować, oraz z systemu rachunku kosztów (Baran 2011:16).

Aby wskazane wyżej funkcje mogły być spełnione, księgi rachunkowe winny spełniać pewne cechy – między innymi muszą być prowadzone w sposób rzetelny, bezbłędny, sprawdzalny i bieżący (Ustawa z dnia 29 września 1994 r., art. 24).

Zapotrzebowanie podmiotu na informacje, w tym te pochodzące z systemu rachunkowości jednostki, jest bezpośrednio powiązane z możliwymi do zastosowania narzędziami w zakresie controllingu i rachunkowości zarządczej, które są zróżnicowane w zależności od wielkości podmiotu i etapu jego rozwoju (tabela 1).

Tabela 1

Etap rozwoju MSP a zastosowanie narzędzi controllingu i rachunkowości zarządczej

Etap rozwoju firmy	Rola przedsiębiorcy / styl zarządzania	Rola przedsiębiorcy / styl zarządzania
1	2	3
Faza 1. Powstanie	Przywódtwo autorytarne, nadzór bezpośredni	Proste metody badania rentowności produktów i kalkulacji cen

1	2	3
Faza 2. Przetwarzanie	Nadzór pośredni z dominującą funkcją kontrolną	W stosowanych metodach wzmocnienie nacisku na ocenę rentowności
Faza 3. Sukces – wydzielenie	Styl funkcjonalny, oddelegowanie uprawnień na niższe szczeble zarządzania	Planowanie strategiczne, budżetowanie, analiza efektywności przedsięwzięć gospodarczych
Faza 4. Sukces przez wzrost	Styl funkcjonalny, oddelegowanie uprawnień na niższe szczeble zarządzania	Wzmocnienie nacisku na analizy wewnętrznych procesów przedsiębiorstwa, stosowanie m.in. budżetowania, rachunku odpowiedzialności, rachunku kosztów działań i innych
Faza 5. Rozwój	Pośredni i sformalizowany system zarządzania	W wielu przedsiębiorstwach mogą być wdrażane na tym etapie instrumenty obejmujące jednocześnie wiele obszarów zarządzania i sterowania przedsiębiorstwem m.in. w oparciu o strategiczną kartę wyników lub koncepcję zarządzania procesowego (projektowego)
Faza 6. Dojrzałość	Pośredni i sformalizowany system zarządzania	Najczęściej w tej fazie przedsiębiorcy poszukują i implementują zaawansowane narzędzia zintegrowanego zarządzania przedsiębiorstwem. W skromniejszych rozwiązaniach bywają to uzupełniające moduły wielokierunkowej analizy do istniejącego systemu finansowo-księgowego

Źródło: Kaszuba-Perz (2011)

Aby informacje uzyskane z rachunkowości jednostki mogły być wykorzystane dla celów zarządzania, muszą być nie tylko rzetelne (zgodne ze stanem rzeczywistym), ale przede wszystkim łatwo i bieżąco dostępne. Istotną rolę w usprawnianiu procesów zarządzania przedsiębiorstwem odgrywa system informacyjny, którego kluczowym elementem jest rachunkowość. Stanowi ona system informacyjny służący użytkownikom do podejmowania decyzji gospodarczych i efektywnego zarządzania powierzonym majątkiem. Identyfikacja, grupowanie, opis, ewidencje, przetwarzanie i przekazywanie informacji o wynikach działalności przedsiębiorstwa, zmianach w jego majątku i sytuacji finansowej jest możliwe dzięki odwzorowaniu w systemie rachunkowości zdarzeń gospodarczych, strumieni rzeczowych, nominalnych i finansowych, a także ich relacji oraz prezentowaniu syntetycznych informacji w sprawozdaniach finansowych według przyjętych w danym kraju norm, ogólnie akceptowanych zasad i standardów jakościowych (Jarugowa 1994: 8).

Stworzenie systemu rachunkowości spełniającego wskazane wymagania w podmiotach gospodarczych jest uwarunkowane organizacją rachunkowości podmiotu. Z organizacyjnego punktu widzenia niezwykle istotne znaczenie ma lokalizacja działu rachunkowości; w literaturze przedmiotu wyróżnia się w tym zakresie wewnętrzny i zewnętrzny model prowadzenia rachunkowości. Model wewnętrzny polega na realizowaniu zadań związanych z rachunkowością we własnym zakresie. Model zewnętrzny oznacza natomiast powierzenie tego obowiązku podmiotowi uprawnionemu do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, który przez to staje się specyficzną komórką organizacyjną; w praktyce funkcjonują również rozwiązania pośrednie (Bujak 2008: 118).

Za główną przyczynę niepowodzeń wdrażania systemów controllingu w przedsiębiorstwach uważa się problemy z pozyskiwaniem informacji, zwłaszcza nieprawidłowe określenie potrzeb informacyjnych systemu; wskazuje się również na to, że informacje przychodzą zbyt późno, są zbyt szczegółowe lub zbyt ogólne, często niejasne lub wykluczające się wza-

jemnie, a także dotyczą przeszłości (Hulsenberg, Wróbel 2001: 133). W wypadku korzystania przez przedsiębiorstwo z modelu zewnętrznego prowadzenia rachunkowości bieżący dostęp do danych jest często utrudniony, co implikuje konieczność korzystania w celach zarządczych z alternatywnych źródeł informacji.

2. Formy outsourcingu usług rachunkowo-księgowych

W 2013 roku w Polsce aż 62,77% mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw deklarowało prowadzenie księgowości przy wykorzystaniu usług zewnętrznych podmiotów (biur rachunkowych); 18,25% wskazywało na prowadzenie księgowości samodzielnie z wykorzystaniem programów komputerowych; tylko 9,49% zatrudniało księgowego (Raport „Usługi księgowe”... 2013). Z cytowanych danych wynika, że zdecydowana większość przedsiębiorstw sektora MSP decyduje się na skorzystanie z zewnętrznego modelu rachunkowości, podejmując w tym zakresie współpracę z wyspecjalizowanymi podmiotami. Jednocześnie wśród problemów napotykanym w trakcie współpracy z podmiotem świadczącym usługi księgowe przedsiębiorcy wskazują na brak wglądu w szczegółowe zestawienia przychodów i kosztów (14% badanych), brak dostępu na bieżąco do informacji potrzebnych do zarządzania (20%), konieczność prowadzenia równoległej ewidencji księgowej w firmie, co wiąże się z ponoszeniem dodatkowych kosztów (30%) (Raport „Księgowość mikro i małych firm... 2011).

Najczęściej spotykana forma współpracy klient-biuro to wykonanie usługi jednorazowo (już po zakończeniu danego okresu rozliczeniowego), przy czym terminy wynikają zazwyczaj z wymogów prawa podatkowego. Konsekwencją takiego modelu jest sprowadzenie ksiąg rachunkowych do pełnienia roli niemalże wyłącznie ksiąg podatkowych, przy prawie zupełnej marginalizacji ich wartości zarządczej (zwłaszcza jeżeli chodzi o decyzje krótkoterminowe). Taki efekt powodowany jest między innymi tym, że informacji uzyskiwanych z systemów księgowych nie można uznać za aktualne (informacje uzyskane już po zakończeniu miesiąca nie pozwalają na ich wykorzystanie w podejmowaniu bieżących decyzji).

Zważywszy na to, że rachunkowość stanowi najstarszy skodyfikowany element systemu informacyjnego zarządzania, który jako jedyny, oprócz systemu ewidencji podatkowej, system informacyjny wymagany przepisami prawa jest najczęściej występującym, a nierzadko jedynym systemem informacyjnym w polskich przedsiębiorstwach (Lech 2005: 119), pożądane byłoby jak najszersze wykorzystanie tego systemu w zarządzaniu przedsiębiorstwami. W przeciwnym przypadku zachodzi konieczność dublowania pewnych czynności wykonywanych przez podmiot prowadzący księgowość poza siedzibą klienta, przez przedsiębiorcę lub jego pracowników w jego siedzibie. Tego typu rozwiązania stosowane są w praktyce, w szczególności jeżeli chodzi o ewidencję płatności, przybliżoną kalkulację kosztów i przychodów.

Nowoczesne technologie informatyczne mogą stanowić rozwiązanie wskazanych wyżej problemów, ich zastosowanie wiąże się jednak z koniecznością spełnienia pewnych wymagań, w szczególności zapewnienia odpowiedniej infrastruktury technicznej oraz umiejętności informatycznych po obu stronach (zarówno po stronie klienta, jak i podmiotu świadczącego usługi).

3. Modele współpracy wykorzystujące technologie informatyczne

Weryfikacja stosowanych w branży rozwiązań dotyczących optymalizacji współpracy klient-biuro rachunkowe prowadzi do wniosku, że możliwości wykorzystania w tym zakresie technologii informacyjnych są coraz częściej zauważane i wykorzystywane.

Pośród modeli wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach rachunkowych wyróżnić można głównie:

- wykorzystanie oprogramowania do prowadzenia księgowości, raportowanie w formie plików tekstowych, e-mail, pdf, względnie wykorzystanie w tym celu komunikatorów internetowych;
- wykorzystanie możliwości udostępniania danych on-line za pomocą wyspecjalizowanych portali (bądź to udostępnianych przez dostawcę oprogramowania, bądź to rozwiązań oferowanych przez firmy zewnętrzne);
- wykorzystanie do pewnego stopnia zautomatyzowanych procesów (np. import/eksport operacji bankowych, import dokumentacji sprzedażowej w formie elektronicznej z systemu informatycznego klienta (tzw. systemy klasy ERP);
- praca za pomocą „pulpitu zdalnego”, bezpośrednio na oprogramowaniu klienta;
- praca „w chmurze”¹.

Pierwsze ze wskazanych rozwiązań jest w dzisiejszych czasach właściwie standardem, coraz popularniejsze staje się również rozwiązanie polegające na udostępnianiu przez Internet wybranych raportów importowanych automatycznie z systemów księgowych – ma ono tę przewagę nad rozwiązaniem pierwszym, że import danych dokonywany jest automatycznie, bez udziału człowieka – dostęp do raportów jest zatem w pewnym stopniu niezależny od czynnika ludzkiego (np. godzin funkcjonowania biura). Na znaczeniu zyskuje również import danych z systemów bankowych lub z oprogramowania klienta. Takie rozwiązanie ma tę zaletę, że pozwala na zminimalizowanie jednej z podstawowych konsekwencji powierzenia księgowości podmiotowi zewnętrznemu, a mianowicie konieczności dublowania pewnych czynności (rachunkowość finansowa i podatkowa w biurze rachunkowym, rachunkowość zarządcza w siedzibie podmiotu).

Wydaje się, że najwięcej korzyści w zakresie potencjału informacyjnego dla potrzeb zarządczych dają dwa ostatnie wskazane rozwiązania – bądź to praca poprzez „pulpit zdalny”, wskutek czego zleceniodawca ma bieżący dostęp do informacji z systemu rachunkowości swojej firmy, bądź to coraz popularniejsza praca „w chmurze” (tabela 2).

Aby z pomocą dostępnych narzędzi informatycznych można było – bez konieczności rezygnacji z outsourcingu i utworzenia własnego działu księgowego – zwiększyć użyteczność informacji księgowych, niezbędne jest zapewnienie przynajmniej podstawowej infrastruktury, tj. komputera oraz dostępu do Internetu. Są to warunki wystarczające dla zapewnienia pewnego usprawnienia procesów informacyjnych (np. możliwość dwustronnego przekazywania informacji pomiędzy biurem rachunkowym a klientem w formie elektronicznej – skanowanie dokumentów źródłowych, przekazywanie wygenerowanych w systemach księgowych raportów za pośrednictwem poczty elektronicznej).

¹ Praca w chmurze (ang. *cloud computing*) – wykorzystanie komputera lokalnego wyłącznie jako jednostki dostępowej do oprogramowania i danych zamieszczonych na zewnętrznym serwerze.

Tabela 2

Korzyści i bariery wykorzystania wybranych technologii informacyjnych

Forma współpracy	Korzyści	Bariery
Udostępnianie danych on-line	Zautomatyzowany proces pozwala na bieżący dostęp do raportów bez konieczności angażowania pracownika biura	Uzależnienie od stałego dostępu do sieci komputerowej
Import/eksport danych z systemów zewnętrznych (ERP)	Znaczna redukcja czasu i kosztów ewidencjonowania	Uzależnienie od stałego dostępu do sieci komputerowej konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów zakupu i implementacji oprogramowania
Pulpit zdalny	Bieżący dostęp do pełnych danych bezpośrednio w siedzibie podmiotu, możliwość bieżącego wprowadzania danych i generowania niezbędnych raportów	Konieczność poniesienia kosztów oprogramowania, utrzymania infrastruktury etc. Uzależnienie możliwości dokonywania zmian przez zleceniobiorcę od dostępu do sieci internetowej
Księgowość „w chmurze”	Bieżący dostęp do pełnych danych nieograniczony co do miejsca, możliwość bieżącego generowania wszelkich raportów. Zazwyczaj łączy się z usługą automatycznej archiwizacji danych, co powoduje zwiększenie ich bezpieczeństwa	Pełne uzależnienie od dostępu do Internetu (zarówno od strony usługodawcy, jak i usługobiorcy), brak dostępu do sieci grozi niejako „paraliżem”

Źródło: opracowanie własne.

Usprawnienie współpracy, a co za tym idzie uzyskanie bieżących informacji w możliwie jak najkrótszym czasie, jest możliwe przy wykorzystaniu wyspecjalizowanych systemów informatycznych, umożliwiających wymianę danych pomiędzy klientem a zewnętrznym dostawcą usług księgowych (tzw. systemy klasy ERP). Głównym celem ERP jest możliwie najpełniejsza integracja wszystkich szczebli zarządzania przedsiębiorstwem. Systemy mają budowę modułową, składają się z pakietów obejmujących między innymi produkcję, transport, finanse, serwis, modelowanie, system informowania kierownictwa, zarządzanie przebiegiem prac. Pakiety te zestawione są w różne układy, co daje możliwość doboru funkcjonalności w zależności od potrzeb przedsiębiorstwa. Główną zaletą jest uzupełnianie i dostęp do danych w czasie rzeczywistym, dzięki czemu kierownictwo może natychmiastowo odpowiadać na zmiany parametrów ekonomicznych, podejmując szybkie decyzje dotyczące całego obszaru działalności firmy. Kolejną zaletą systemów ERP jest wbudowana możliwość elektronicznych połączeń z systemami u dostawców i odbiorców w ramach łańcuchów logistycznych (Nesterak 2001: 8).

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że podstawowe wskazane wyżej warunki teoretycznie spełnione są w przeważającej większości polskich przedsiębiorstw (również w bardzo małych podmiotach); wykorzystanie systemów klasy ERP można natomiast uznać za standard wyłącznie w jednostkach dużych; w grupie małych przedsiębiorstw z dedykowanym oprogramowaniem korzysta niewiele ponad 10% podmiotów (tabela 3).

Tabela 3

Informatyzacja w polskich firmach

Wyszczególnienie	Odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących komputery	Odsetek przedsiębiorstw korzystających z Internetu	Odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących systemy klasy ERP
Ogółem (bez sekcji K)	95,0	93,6	17,1
Małe (10–49 pracujących)	94,0	92,3	10,8
Średnie (50–249 pracujących)	99,2	98,9	37,8
Duże (250 i więcej pracujących)	99,8	99,8	76,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, *Wyniki badania ICT 2013*.

Mimo tego, że wykorzystanie rozwiązań informatycznych generuje niewątpliwie korzyści dla klienta, w literaturze przedmiotu wskazuje się na niezrozumiale słabe zainteresowanie usługobiorców technicznym uzbrojeniem firmy świadczącej usługi outsourcingowe. Podkreśla się również, że wymienione wyżej kryterium wyboru dostawcy usług winno być jednym z branych pod uwagę przez firmy decydujące się na outsourcing doradztwa podatkowego i rachunkowości kryteriów. Zdaniem J. Zielińskiego stosowanie tego kryterium w korelacji z innymi (koszt usługi, kompetencje, dobra opinia wśród zaprzyjaźnionych firm) wywołuje pozytywne skutki w postaci:

- zmniejszenia kosztu usługi z powodu stosowania uzbrojenia technicznego stojącego na wysokim poziomie, powodującego znaczne przyspieszenie procesów przetwarzania dokumentów źródłowych;
- rozszerzenia zakresu oferowanych usług dzięki posiadaniu odpowiedniego sprzętu oraz specjalistycznego oprogramowania na właściwym poziomie technicznym;
- zwiększenia kompetencji firmy świadczącej usługi outsourcingowe przez podnoszenie poziomu posiadanej wiedzy, czerpanej ze specjalistycznego oprogramowania wspomagającego firmę świadczącą dane usługi (Zieliński 2008: 154).

Uwagi końcowe

Analiza badanego problemu prowadzi do konkluzji, że głównym problemem utrudniającym lub wręcz uniemożliwiającym wykorzystanie informacji i raportów księgowych w podmiotach korzystających z outsourcingu usług księgowych jest utrudniony dostęp do aktualnych danych. Wartość informacyjna raportów księgowych jest w dużej mierze uzależniona od ich aktualności, tymczasem podstawowy i najczęściej spotykany model współpracy z biurem rachunkowym zakłada dostarczanie dokumentów księgowych oraz ich opracowanie po zakończeniu okresu rozliczeniowego. Taka koncepcja współpracy, połączona z długim procesem wprowadzania i przetwarzania danych, sprawia, że użyteczność informacji uzyskiwanych z ksiąg jest znacznie zredukowana.

Jak podkreśla A. Bujak, należy pamiętać, że system rachunkowości cechować się musi nie tylko skutecznością – osiąganiem zamierzonych celów, ale także sprawnością, czyli wykonywaniem właściwych rzeczy we właściwy sposób (Bujak 2008: 127). Skuteczność

i efektywność controllingu jako narzędzia zarządzania przedsiębiorstwem zależy w dużej mierze od informacji generowanych przez system rachunkowości, istotne jest zatem, aby informacje te były dostępne w terminie wymaganym przez organy zarządzające jednostką.

Jednym z rozwiązań pozwalających niwelować niedostatki informacyjne jest koncepcja współpracy internetowej (internetowe biura rachunkowe względnie formy mieszane). Tego typu rozwiązania wiążą się jednak z koniecznością pokonania pewnych barier co do infrastruktury (konieczny jest bieżący dostęp do Internetu), jak również wymagają od użytkowników stosunkowo wysokich umiejętności w zakresie wykorzystania technik informatycznych. O ile, jak wynika z danych statystycznych, w dużych przedsiębiorstwach świadomość tego potencjału jest stosunkowo wysoka, o tyle spada ona wraz ze spadkiem wielkości przedsiębiorstwa.

Szersze wykorzystanie dostępnych rozwiązań informatycznych pozwoliłoby zniwelować negatywne konsekwencje braku dostępu do aktualnych informacji wymaganych w zarządzaniu jednostką.

Literatura

- Baran W. (2011), *Warunki funkcjonowania systemu rachunkowości zarządczej w generowaniu informacji zarządczej*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 32.
- Bobińska B. (2012), *System rachunkowości jako baza informacji księgowych stanowiących podstawę procesu podejmowania decyzji i racjonalnego gospodarowania finansami publicznymi*, Zeszyty Naukowe Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu, „Firma i Rynek” nr 2 (43).
- Bujak A. (2008), *Czynniki determinujące efektywność systemu informacyjnego rachunkowości*, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin – Polonia, nr 42 (8).
- Hulsenberg F., Wróbel J., (2001), *Controlling*, TNOiK, Zielona Góra.
- Jarugowa A. (1994), *Wprowadzenie do rachunkowości zarządczej*, w: *Rachunkowość dla menedżerów*, red. A. Jarugowa, Rafib, Łódź.
- Kaszuba-Perz A. (2011), *Wzrost małych i średnich przedsiębiorstw w kontekście stosowanych narzędzi rachunkowości zarządczej i controllingu*, w: *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy. Uwarunkowania sprawnego działania w przedsiębiorstwie i regionie*.
- Lech P. (2005), *Informacyjne wspomaganie zarządzania nowoczesną organizacją poprzez system pomiaru efektywności*, „Zarządzanie i Finanse” nr 2.
- Micherda B. (1997), *Analityczna funkcja rachunkowości w okresie przejściowym do gospodarki rynkowej*, Zeszyty Naukowe AA, seria specjalna: Monografie nr 129”, Wydawnictwo Uczelniane AE, Kraków.
- Nesterak J. (2001), *System informacyjny w procesie controllingu*, w: *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa w warunkach globalizacji*, red. E. Urbańczyk, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin.
- Raport „Księgowość mikro i małych firm w Polsce (2011)”, InFakt.pl i 4P research mix.
- Raport „Usługi księgowe w Polsce” (2013), Starter Fundacja Rozwoju Biznesu, Warszawa.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. DzU 2013, poz. 330 ze zm.).
- Zieliński J. (2008), *Outsourcing doradztwa podatkowego i rachunkowości w małej firmie*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa.
- www.stat.gov.pl

THE MODERN MODELS OF COOPERATION IN OUTSOURCING OF BOOKKEEPING AND TAX ADVISING SERVICES AND THEIR IMPACT ON THE BOOKKEEPING INFORMATION VALUE

Abstract: The purpose of the article is identification of barriers in accounting data and reports usage in case of companies performing outsourcing of bookkeeping and tax advising services, and indication of the solutions that could provide broader usage of the data in management process of small and medium enterprises. The data from secondary sources were analyzed, additionally the author carried out the attempt of identification of solutions used in practice of client – accounting office cooperation. Analysis of the problem leads to the conclusion that the main barrier to the use of information and reports from accounting systems in the current management of companies using accounting services of external entities is limited access to current data. The study is connected with a current area of the research on the information society and the impact of information technology solutions for micro-enterprises, the approach, however, is considered new and unique.

Keywords: accounting; tax advising, outsourcing

Cytowanie

Jędruczyk E. (2014), *Nowoczesne modele współpracy w outsourcingu usług księgowych i doradztwa podatkowego a wartość informacyjna ksiąg rachunkowych*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 818, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 68, Szczecin, s. 45–53; www.wneiz.pl/frfu.